

Naziji potapljuje angleške ladje - Finsko-ruska napetost

Velika angleška bojna ladja postala žrtev podmornikov. — Tri druge ladje potopljene, dve francoski in ena angleška. — Naziji pripravljajo ofenzivo na suhem. — Vršiti se namerava konferenca z Rusijo in Italijo.

Berlin, Nemčija. — Z velikim zadovoljstvom je Nemčija vzela na znanje poročilo, ki so ga priobčili nazijski listi v po-
slovnih izdajah, da so nemški podmorniki potopili koncem tedna 29,150 tonsko angleško bojno ladjo Royal Oak. Malo pozneje pa so podmorniki za-
znamovali nov uspeh, ko so torpedirali in potopili tri na-
daljnje ladje, in sicer dva francoska ter en angleški par-
nik.

Kakor je objavila angleška vlada, je bilo na Royal Oak 786 moških, od katerih se jih je rešilo 414, dočim je usoda dru-
gih negotova. Natančnega kraja, kje je bila ladja ome-
njenih ladih potopljena, ni ozna-
čena niti v angleškem, niti v
nemškem poročilu.

Royal Oak je bil že druga večja angleška ladja, ki je po-
stala žrtev podmornikov. Prva je bila Courageous, katere je bila prevaževala aeroplanov in je bila potopljena pred nekaj tedni. Naziji izražajo mnenje, da imajo dovolj poviš za vese-
lje nad tem uspehom, in sicer ne samo zaradi potopitve same, marveč še bolj, ker ta dokazuje, kako daleč izboljšana je učinkovitost podmornikov od zad-
nje vojne. Med svetovno vojno namreč ni bila potopljena od podmornikov nobena ladja s ta-
ko veliko silo kakor je bila Royal Oak. Povrh tega pa se je znan pokazalo tudi, da varnostni oklep s katerim so obdane angleške bojne ladje, da jih va-
ruje pred torpediranjem, ni ta-
ko močan, kakor se je oglašalo.

Med tem pa, ko so njih pod-
morniki aktivni na vodi, se na-
ziji, kakor se opaža, pripravljajo tudi na ofenzivo na suhem, na zapadni fronti. Ugotavlja se, da je odšlo na fronto več nem-
ških višjih častnikov, ki so bili na Poljskem med ofenzivo tam-
kaj.

Poroča se tudi, da namerava-
jo naziji sklicati konferenco z Rusijo in Italijo v svrhu daleko-
sežnejših bojnih načrtov. Možno je, da prideta v Berlin ta teden sovjetski načelnik vlade, Molotov, in italijanski zun. minister, grof Ciano.

"SPIRITIST" KONČNO ZADEL PRAVEGA

Chicago, Ill. — Črnc Ewd. Hawkins je prišel zadnji te-
den na policijo in tamkaj po-
vedal, da ima spiritistične zmo-
žnosti in, da lahko iznaj-
de, kdo je ukradel število oblek iz neke čistilnice v Evanstonu, kjer je on za-
poslen kot dostavljalec. De-
jal je, da ima posebnega me-
dija, po imenu "Veliki Rudy", da mu ta pove vse skrivno-
sti. V petek je nato izjavil policiji, da je "Veliki Rudy" naznačil kot tatova dva usluž-
benca v čistilnici. Policija je oba preiskala in ugotovila, da sta nedolžna, na kar je posve-
tila večjo pozornost "spiriti-
stič" samemu, in tudi z uspe-
hom. Končno je namreč izva-
bila iz njega izpoved, da si je

AEROPLANI NAD BERLINOM

Naziji trdijo, da je le eno leta-
lo prišlo nad mesto.

Berlin, Nemčija. — Tukaj-
šnje mesto je bilo zadnje so-
boto zvečer obiskano od so-
vražnih letal, menda prvokrat,
kar traja vojna. Kakor govori
uradno poročilo, je priplul nad
Berlin samo en aeroplan in še
ta je letel 21,000 čevljev viso-
ko ter ni napravil nobene ško-
de, ker ni metal bomb. Iz iz-
jav raznih očividcev pa bi se
moglo drugače sklepati. Ti
pravijo namreč, da so slišali
odmeve, ki so bili podobni
eksplozijam bomb. Dalje so
tudi protizračni topovi oddali
tak živahen ogenj, da je sko-
raj težko verjeti, da bi mogel
en sam aeroplan izzvati tako
akcijo. Sklepa se zato, da je
moralo biti več letal, toda na-
ziji nočejo tega uradno pri-
znati.

FANT POKAZAL "KORAJŽO"

New York, N. Y. — Neki
Alvin Kelly je zadnji petek
izvršil čin, ki je morebiti zanj
in za podobne vrste ljudi sen-
zacionalen, kateremu pa kak
zdravi razum najbrž ne bo
prisodil posebne nagrade. Da
pokaže, kako je korajžen in
se nič ne boji petka in 13.
dne, je šel na streho nekega
nebotičnika, splezal na drog
za zastavo, se tam postavil na
glavo in v takem položaju po-
jedel 13 "donacov." Kaka
posebna pripomba menda ni
potrebna.

POHVALA ZA OSREDNJI ZAPAD

Chicago, Ill. — Načelnik
tukajšnje postaje za rekruti-
ranje mornarjev se je zadnji
petek izrazil, da postanejo
fantje iz osrednjega zapada
najboljši mornarji. Tekom te-
ga meseca se je v Chicagi "po-
trdilo" 130 moških za mornari-
co, s čimer se je izpolnila kvo-
ta za ta mesec.

POSPEŠENA PRODUKCIJA AVTOMOBILOV

Chicago, Ill. — Po poročilu
avtomobilske industrije se bo,
računajoč po sedanjem tem-
pu, izdelalo v Ameriki tekem
zadnjih treh mesecev tega le-
ta več avtomobilov kakor
kdajkoli prej v tej letni dobi
v zgodovini te industrije. Pri-
čakuje se namreč, da bo te-
kom tega časa postavljenih na
trg en milijon in en četrt no-
vih avtomobilov.

BELGIJA ŽELI AMERIŠKE AEROPLANE

Bruselj, Belgija. — Ugotav-
lja se, da je zadnje soboto od-
plula proti Ameriki posebna
belgijska komisija, katere na-
loga je, da izposluje z Zed.
državami pogodbo za nakup
aeroplanov, protizračnih to-
pov in razne vojaške opreme.
Kakor se je izvedelo, ima Bel-
gija v to svrhu na razpolago
\$6,600,000.

"Velikega Rudija" on sam iz-
misli, in sicer zato, da bi od-
vrnil od sebe sum. Tat je bil
namreč on.

BANKE IMAJO OGROMNE ZALOGE DENARJA

Washington, D. C. — Ka-
kor je objavil federalni re-
zervni urad zadnji petek, leži
v ameriških bankah brezdel-
nega denarja za skoraj pet in
pol milijard dolarjev. Ta de-
nar bi bil na razpolago za po-
sojila, toda deloma ni povpra-
ševanja zanj, deloma pa so
banke bržkone prestroge gle-
de varščin.

PO KAT. SVETU

New York, N. Y. — S po-
zivom, naj Amerika ohrani
mirno kri, da se obdrži mir
v tej deželi, je Rev. Dr.
Walsh z Georgetown univerze
izrazil zadnji teden mnenje,
da bo sedanja vojna dolga in
divjaška ter, da bo sovjetska
Rusija najbrž edina zmago-
valka.

Washington, D. C. — Pri
splošnem štetju prebivalstva
prihodnje leto, se namerava
ljudem staviti tudi vprašanje
glede religije. To petico so
vsaj vložile pri vladi razne
verske skupine. Vprašanje bi
se glasilo, ali oseba veruje v
Boga in, ali pripada h kaki
veri, in kateri.

Fresno, Cal. — Tukaj-
šnji škof Scher se je vrnil do-
mov iz Evrope, ne, da bi mo-
gel obiskati kraja, kamor je
bil namenjen, namreč Vati-
kan. Prišel je do Irske, toda
tamkaj je imel take težkoče
za potovanje v Italijo, da je
to pot opustil in se vrnil do-
mov.

El Paso, Tex. — Na vr-
hu gore Cristo Rey, par čev-
ljev daleč od mehiške me-
je, se namerava postaviti ve-
likanski kip Kristusa Kralja,
ki bo stal \$100,000. Katoličani
iz cellega sveta pošiljajo za
to delo svoje prispevke.

CHRYSLER DRUŽBA NE PRISTANE NA ZAHTEVE

Detroit, Mich. — Chrysler
korporacija je zadnji petek
odbila zahtevo unije avtomobi-
lskih delavcev po uvedbi
"zaprtih delavnic." Vodstvo

DELEGACIJA SE VRNILA

Švedska odločena, da ne popu-
sti. — Sovjeti premikajo
bojno brodoge. — Konfe-
renca treh severnih kraljev.

Helsingfors, Finska. — Fin-
ska delegacija, katere je bila
zadnji teden v Moskvi v svrhu
razgovorov s sovjetsko vlado, se
je začetkom tedna vrnila do-
mov, da dobi od vlade nova na-
vodila. Mnogi pa izražajo mne-
nje, da se delegacija sploh ne
bo več vrnila v Rusijo, češ, da so
sovjetske zahteve take, da iz-
ključujejo sporazum. Iz Moskve
pa se nasprotno trdi, da se bo
vrnila finska delegacija tja sre-
di tega tedna.

Da morajo biti razmere med
njima skrajno napete, se lahko
vidi iz intenzivnih priprav, ki
se vrše v obeh državah. Dočim
se je na poziv vlade, naj se iz
tega mesta, prestolice Finske,
izseli civilno prebivalstvo, od-
zvalo do začetka tega tedna že
okrog 125,000 oseb, se pa na-
sprotno čimdalje več vojaštva
nasiljuje v mesto, in vlada je da-
la poklicati pod orožje nadalj-
nje rezerviste. Rusija pa je isto-
časno poslala v estonsko prista-
nišče Tallin, ki leži na drugi
strani finskega zaliva, nasproti
Helsingforsu, 12 nadaljnjih bo-
jnih ladij, katere so prispele tja
v nedeljo. Že prej so imeli so-
vjeti tam tri bojne ladje.

Severne države se pripravlja-
jo ta teden na važen korak, ki
pa še ni označen, katerega zna-
čaja bo. Švedska je namreč skli-
kala konferenco glav štirih se-
vernih držav, namreč kralje
Švedske, Norveške in Danske
ter predsednika Finske. Konfe-
renca se vrši to sredo v Stock-
holmu, Švedska.

družbe se je izrazilo, da bi s
tem niti družba, niti delavstvo
nič ne pridobilo. Tekom zad-
njega tedna je bilo, kakor se
glasi poročilo družbe, v 14
tovarnah brez dela 54,000 de-
lavcev zaradi stavke.

Iz Jugoslavije

Nenavadno divjanje strele na Gorenjskem, ki je domala
razdejala hišo Petra Jenka v Godešiču, dočim se do-
mačin ni nič zgodilo. — Smrtna kosa. — Razne druge
vesti in novice iz domovine.

Strele razdejala hišo

Škofja, Loka, 19. sept. —
V petek popoldne je med de-
jem udarjala strela, ki jo bo-
do zlasti pri posestniku Petru
Jenku, po domače Gosarjevi,
na Godešiču, v starološki ob-
čini, pomnilni vse žive dni. —
Ko se je pričelo neurje, so bi-
li Jenkovi vsi doma. Nekako
ob petih popoldne je strela
kakih 50 metrov od hiše. Da-
leč na okoli je razorala zem-
ljo kot bi jo pobrala, ruševino
je pa neslo po zraku da je
padala na dokaj oddaljeno go-
spodarsko poslopje. V tem je
že drugič tresčilo in sicer na-
ravnost v hišo. Razdejanje je
bilo toliko, kot bi padla bom-
ba. Električno luč nad vrati
je odtrgalo in odneslo kdo ve
kam. Hkrati se je prikazala
nad vrati velika luknja, na
strehu pa je zaropotala opeka,
kakor bi sesul lesnik. V hipu
je zazijala na strehi več kva-
dratnih metrov velika luknja.
Kosi razbite opeke so leteli na
vse strani. Z oken je potrga-
lo polkna. Les se je susul v
drobne deščice. Odnoslo je
okna od priključnih prostorov,
pritličja in gornjih sob. Pobi-
lo je vsega 42 šip, iztrgalo pa
je samo v pritličju štiri vrata,
ki so odletela z neznanskim
trščem zaradi zračnega prit-
ska v vse smeri. Popokalo je
zidovje, razrahljale so se trd-
ne stopnice, padal je omet, a
medtem je vse prostore zajel
gost dim, ki se je pričel valiti
skoz luknje, vrata in okna. Iz
pritličja je švignila strela po
električni napeljavi v prvo
nadstropje, kjer je odtrgala
vrata s škaflo vred, obenem
pa je tudi vrglo števec preko
vsega podstrešja na skrinje.
Okna so pocepala navzdol.
Strela je nadalje v gornji sobi
raztrčala električno svetilko,
oplazila in nekoliko poškodo-
vala oropno in ožgala pregri-
njala.

Dva požara

Posestniku Martinu Kovaču
v Gornjih Impoljih, je do tal
zgorel hlev, kozolec, shramba
žita, stiskalnica in skedenj z
vsem gospodarskim orodjem.
Rešili so samo živino in vozo-
ve. Baje je zažgal neki otrok.
Škode je nad 50.000 dinarjev.
— V Zabukovju pa je uničil
požar kmečko hišo z gospo-
darskimi poslopji Jožefu Ja-
nove, ki je spala v hiši z otro-
kom in občinsko revo Nežo
Lopatičevu. Rešiti se ni dalo
ničesar in je škoda nad 10.000
dinarjev. Ogenj je nastal po
nesreči, ker je bila hiša starin-
ska, brez stropa in s slamo
krita.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Mari-
ja Lavrič, ki je dosegla starost
88 let. — V Mariboru je umrl
Franc Kante, delavec star 26
let. — Na Jesenicah je umrl
Zvonimir Turnšek, ki je pod-
legel operaciji star 37 let.

Industrijska kriza zaradi bauksita

Zaradi vojnih zapletljajev v
Evropi je nastal težak položaj
za hrvatsko rudarsko indus-
trijo, zlasti za bauksit. Že od
prvih dni po objavi vojne je
izostal vsak izvoz. Parniki, ki
so s tovarni bauksita krenili v
Nemčijo, so bili že pri Gibraltarju
ustavljeni, tovor jim je
bil zaplenjen in so se prazni
vrnili domov. Od takrat ni
odplul iz Dalmacije noben
parnik naložen z bauksitom.
Rudarska podjetja v Dalma-
ciji in Hercegovini so začela
odpuščati delavstvo.

S kolom po glavi

V ptujsko bolnico je bila
pripeljana 59 letna Ana Pe-
tek, žena kočarja iz Kokolanj-
šeka, občina Sv. Jurij ob Ščav-
nici, katero je mož doma s
kolom namlatil po glavi, ko
sta se prepirala.

Rešen v zadnjem trenutku

Iz delavnice "Tribuna" v
Mariboru je privozil na kole-
su delavec Karel Fliš v tren-
utku, ko je mimo peljal to-
vorni avto. Fliš se je zaletel v
avto in obležal med kolesi tež-
ko naloženega vozila. V zad-
njem trenutku je šofer tako
krepko nategnil avtomatično
zavoro, da je avto obstal na
mestu. Zadnje kolo se je usta-
vilo tik pred Flišovo glavo.

Preveč zdravil ni dobro

Ženo krojaškega pomočni-
ka Antonija Kušarjevo v Ljub-
ljani, je bolela glava. Da bi
si olajšala bolečine je vzela
praške in sicer malo več, da
bi bolj zaleglo. Vsled tega ji
je postalo slabo in so jo mora-
li odpeljati v bolnico, kjer so
ji pomagali in jo podučili, da
naj bo drugič bolj previdna.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

Belgija se čuti v nevarnosti, da utegne biti zopet potegnjena v vojni vrtnice kakor v letu 1914, in zato oborožuje in utrjuje svoje meje, da odbije morebitni napad kake sosednje države. Slika kaže skupino vojakov pri oskrbovanju nekega topa.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj,
ponedeljkov in dnevoov po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.
Published by:

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

Opazovanje

Je in ni. Ko se je ves svet spogledal radi zveze Hitlera s Stalinom, so naši in vsi stalinovci čakali na besedo iz Moskve, in ta se je glasila, da gre vsaj pri trgovski pogodbi le za nekaj navadne ropotije v zamenjavo. Dalje so vsaj naši slovenski stalinovci povedali, da so Anglija, Francija in vse dežele zalagale Nemce z vsem, kar so le želeli, in se je Hitler tako mogel oborožiti do zob. Well, pri tem so stalinovci pri resnici, ker se 24. avgusta, tik pred izbruhom so Nemci in njih agentje pokupili v Londonu vse, kar jim je prišlo pod roke. To je dejstvo. Angleži čutijo zdaj na lastni koži železo, baker, svinco... katerega so včeraj Nemcem prodali. Enako je bilo tudi pri Francozih skozi vseh zadnjih 20 let, in Amerikanci se ne bodo zmenili za nevtralnost, ako morejo s Hitlerem narediti kak biznez tudi zdaj, ko se malo zgražajo, da Adolf pobija žene in otroke s tem, kar so mu in bodo mu Amerikanci prodali.

Precej neke razlike pa je le tudi pri tem. Angleži in Francozi zdaj ne bodo več zalagali Hitlera, le Amerikanci pod roko, ampak Sovjetarji so pa prav v odločilnem momentu sklenili naravnost trgovsko pogodbo, in zalagajo roparske Nemce, ne le po morju, zdaj tudi po skupni meji na suhem, in prav to dejstvo je odločilno, in stalinovci nimajo povoda, da zavijajo oči in kažejo na Angleže in Francoze, ker brez pogodbe in brez pakta o nenapadanju bi se bil Hitler pomislil pri napadu na Poljsko. Napad je prišel takoj, ko je bil podpisan pakt in bila zagotovljena trgovinska pogodba. Včasih je kaka navidezna malenkost največje in odločilne važnosti, in tako je s pogodbo in paktom med Hitlerem in Stalinom. Naši stalinovci so kričali, da je pakt zabranil drug Muenchen, ampak za Poljake je ta Muenchen že danes za Slovane vrlo žalostno dejstvo. Prav pakt je prinesel ta Muenchen. Sicer se pa roparji navadno med seboj stepejo in kaj takega še ni izginilo danes iz sveta. Upajmo, da se zgrizeta Adolf in Joe.

V Jugoslaviji so prišli do nekega sporazuma. Prav, dasi je prišel sporazum, ako bo držal, ko je že voda v vrat tekla. Čehi in Poljaki so se grizli vseh 20 let radi nekaj vase, noben ni odnehal. Čehi so šli in vrsta je bila na Poljake. Lepo je bilo, da so mnogi Čehi šli Poljakom na pomoč. Vse skupaj pa ni nič pomagalo, in tem junaškim Čehom ostanejo le gavge, kakor jim je povedal Hitler, in če se jim ne posreči uiti preko meje. Prej, prej bi se imele spomniti, da se krvni bratje ne smejo za kako kozjo brado med seboj prepirati, če nočejo priti pod isto peto. In tako je še in bo še marsikje. Ali bo kdaj Slovane srečala pamet?

O Poljski in Poljaki naj kdo misli, kar mu drago. Slavno zgodovino imajo za seboj, hudo tudi žalostno, in zdaj stojijo morda celo pred najbolj žalostno dobo, ako ostane, kakor je danes. Vsekako bodo prišli milijoni pod Nemce in bodo kolonisti. Stalinovci se ne solzijo preveč radi propad Poljske, še malo veselja kažejo, ker je šla, pravijo, zlahta in so šli kapitalisti. Well glede kapitalistov smo skupaj, opomnil bi le, da so bili vsaj v Šleziji kapitalisti že dozdej večinoma Nemci, in ti bodo ostali ako Nemci ostanejo. Ako izginejo zdaj v ostalem delu, nimam prav nič zoper to. Če sploh ne bo Poljske, je glede zlahte vse eno, če pa bo še kaj Poljske, kakor neki namigavajo, se lahko kaka reče tudi o zlahti. Tu ne gre za gospodarsko premoč aristokracije, ker ta spada tudi med kapitalizem, gre za duševno moč v narodu, in tu imam jaz svoje muhe. Politično je bila ta poljska zlahta najzadnje vrste, enako ni dosti pomenila iz slovanskega vidika, ker z drugimi Poljaki vred nikoli ni bila slovanska, dasi morda poljsko-narodna. Recimo, da bo neka Poljska in bo ta zlahta izločena. Tu vidim izgubo, ker vsaj pri Mažarih sloni vsa njih nemala narodna trdnost le na mažarski aristokraciji, in ta mažarska peščica je pridobila, se je obdržala, dočim grejo slovanski milijoni drug za drugim pod tujevo peto. Narod ne šteje le po glavah, imeti mora tu-

di nekaj "glav", in ako teh ni, grejo vse glave. Veselijo se, da bodo šle aristokratske glave, pa ne bo "glav", kvečemu bo kaka fajmoštrovska glava morala poizkusiti, kakor je tudi pri Slovaki, in vsaj pri Slovaki je hudo slabo, ne morda radi fajmoštrovske glave, ampak slabo je, ker ni — glav, ni duševne inteligence, kakršno imajo v aristokratih neznatni mažarski milijonci.

VELIKA NESREČA JE ZADELA SLOVENSKO DRUŽINO

Pueblo, Colo.

Vse tukajšnje slovenske rojake, ki dobro poznajo prijazno katoliško družino Mr. in Mrs. Joseph Godec, je pretresla žalostna vest, da se je ta družina ponesrečila v avtomobilski vožnji Mr. Joseph Godec si je pri tej nesreči zlomil vrat. Njegova soproga Mrs. Anna Godec ima zlomljeno eno roko in eno nogo. Dalje so bili pri tej nesreči prizadeti Miss Alma Godec, sestra Bernice Godec v St. Mary bolnišnici in sin Mr. Joseph Godec, Jr. — Družina Mr. in Mrs. Joseph Godec so zelo vneti za našo slovensko cerkev in jo vedno po svojih močeh podpirajo. Dalje so oni tudi naročniki vseh naših katoliških listov, kot Amerikanskega Slovenca, Ave Maria in Novi Svet. Vsi, ki smo jih poznali, sočustvujemo z njimi, ker jih je zadela tolika nesreča in jim želimo, da bi se čimprej opozdravili.

V bolnišnici se nahaja Mrs. J. Gnidica, mati tukaj poznane Rev. Daniela Gnidica. Vsi ji želimo skorajšnjega okrevanja. — Precej dolgo časa je že bolna Mrs. Mary Bavdek. Tudi njej želimo ljubelega zdravlja in srečne vrnitve domov. So naročniki Amer. Slovenca in Novega Sveta. — Pozdrav rojakom in čitateljem tega lista.

J. Meglen

BARBERTONSKA NOVICE

Barberton, O.

Petinštridesetletni jubilej K. S. K. Jednote bomo slavili pri nas dne 21. oktobra. Slavnost se bo vršila po tem le redu. Ob 9:00 uri zjutraj bo slovesna peta sv. maša za vse žive in mrtve člane in članice sledenih jednotlivih društev v naši naselbini kot društva sv. Jožefa št. 110, KSKJ; društva Sv. Srca Marije št. 111, KSKJ, in društva Presv. Srca Jezusovega št. 243, KSKJ. Zvečer ob 7 uri bodo imela skupna društva slavnosten banket v dvorani društva Domovina. Na tem banketu, kateremu bodo prisostvovali tudi nekateri glavni uradniki, več gostov in članov raznih društev, bodo nastopili tudi govorniki. Da bo program bolj pester, bo pevski zbor zapel tri lepe pesmi in sicer: Jednotno himno, Oj zbogom ti planinski svet in Rožmarin. — Po končanem banketu bo ples in prosta zabava.

Iz stare domovine, Jugoslavija, se je preko Trsta s parnikom Vulkanija, last italijanske prekoceanske linije, vrnila Mrs. Ivana Ožbolt. — Preko Pariza, s parnikom ameriške prekoceanske linije se je pa vrnila Mrs. Frances Poje. Obe sta iz Barbertona, Ohio. Štrideseturno pobožnost bomo zopet imeli v naši slovenski cerkvi. Presv. Srca Jezusovega. Pobožnost se začne v nedeljo 22. oktobra. Pričakovati je, da se bo ljudstvo udeleževalo te pobožnosti, v velikem številu in počastilo Gospoda v Presv. Evharistiji. Ker je naslednja nedelja 29. oktobra ravno praznik Kristusa Kralja, je zato pričakovati še večje udeležbe.

F. S.

ROJAK PREMINUL V MINNESOTI

Mountain Iron, Minn.

Tukaj je previden s sv. zakramenti za umirajočega preminul 14. septembra rojak Matvež Lušin. Pokopan je bil 16. septembra na Virginio. Pokojni je bil doma iz Zapotoka, št. 3, fara Sodražica pri Novi Štifti na Dolenjskem. Rojen je bil leta 1865 in je izpolnil letošnega meseca avgusta 74. leto svoje starosti. V Ameriko je prišel s svojo soprogo leta 1891 in sta ves čas živela v Mountain Iron, Minn. Zapuščala žalostno soprogo, tri brate, katerih eden je v Ameriki in dve sestre. — Soproga pokojnega se iskreno zahvaljuje vsem, kdor je kaj pomagal in dobrega storil v težkih urah žalosti za izgubljenim. Zahvaljuje se za darovane maše in za vence, kakor tudi ker so ga spremljali na zadnji poti. Zahvaljuje se č. gg. duhovnikom Father Okano, Father Kavšek in Father Schweigerju, za številne obiske v bolnišnici v Buhl, Minn., kakor se tudi zahvaljuje gg. zdravnikom v Buhl, ki so si veliko prizadevali.

A. L.

NEKOLIKO DOLENJSKIH NOVIC

Iz Temeniške doline.

Na Veliki šmaren 15. avg. smo imeli v župni cerkvi v Šmihelu pri Novem mestu redko cerkveno slovesnost demantno ali biserno poroko zakoncev Poreber iz Zabaj vasi, ki sta učakala v srečnem zakonu celih 60 let. Oba zakonca sta bila rojena v Topliški župniji in sicer on, Franc, v vasi Dol. Gradišče, žena, Marija, pa v Cerovcu. On je bil svoj čas mestni redar v No-

vem mestu. Ona pa je opravljala več let službo strežajke in postrežnice v tedanji zasilni bolnišnici v Novem mestu. Svoje številne otroke sta lepo vzgojila. Od teh je eden še v Ameriki, drugi pa je tam umrl.

V Zamostecu pri Sodražici je umrl Jernej Bartol, posestnik in trgovec, ki so ga pokopali 20. avg.

V Leskovcu pri Krškem so dobili novega g. kaplana Jožefa Pokorna, ki je prišel iz Radeč.

V Sv. Križu pri Litiji je umrl 20. avg. nenadoma Janez Kotar, trgovec, ki so ga pokopali 20. avg.

V nedeljo 20. avg. pop. ob treh so priredili motodirke od Velike Loke na Čatež, kjer je zdaj ena najlepših cest na Dolenjskem. Toliškega osebnega avtomobilskega in motornega prometa, še ni bilo na Dolenjskem. Te zanimive dirke je opazovalo nad 4000 ljudi, ki so zasedli v gostem špalirju šest in pol kilometra dolgo progo Velika Loka Čatež. Startalo je 54 dirkačev, večinoma Slovencev, umes so bili pa tudi Hrvatje in trije Nemci. O teh lepih dirkah, kakršnih naši ljudje še niso videli, je bilo več dni govorjenje samo o njih. Pa se tudi Dolenjci postavijo!

V Št. Petru pri Novem mestu sta umrla meseca julija mizar Jože Kraševac iz Jevš, ki ga je zadela kap, ko je šel po kosilu v delavnico, in posestnik Franc Teropšič iz Harinje vasi. V noči od 4—5. avg. je zažgal neki zlobnež poln kozolec s žitom posestnika Jož. Liparja iz Harinje vasi.

Pod najvišjim vrhom Gorjancev, pod sv. Goro pri tovarni, je postavila družba "Parina žaga Gorjanci" lično gozdno kapelico, posvečeno sv. Tilnu, ki bo slovesno posvečena v nedeljo 3. sept. po samem škofu dr. Greg. Rožmanu, kar bo posebno ugodno za izletnike in turiste.

17. avg. je bilo v Škocjanu pri Mokronogu preimovanje sivorjave dolenske goveje živine. Priznanih je bilo 95 glav govedi, izmed katerih je bilo nekaj telic in krav prav odličnih in so dobili njihovi lastniki prve nagrade.

Litijo je zapustil po dveletnem prav uspešnem delovanju prvi kaplan novoustanovljene litijske fare g. Ivan Pavlin, ki je v tem kratkem času prav veliko storil za dušni in telesni blagor svojih ovč.

23. avg. je obhajal svojo 60. letnico rojstva g. župnik Franc Vovko v Št. Petru pri Novem mestu, kjer deluje prav uspešno že od 6. aprila l. 1913.

Podružnica sv. Sebastijana v Mestni loži pri Črnomlju je izgubila v svetovni vojski edini zvon, ki ga je imela in ki je vabil ljudi v cerkev in k molitvi. Ljudje so se že privadili in pač niso pričakovali, da bodo dobili nov zvon tako nepričakovano in celo zastoj. Pa je prišel iz Amerike do-

brotnik črnomaljski rojak g. Jože Suštaršič, ki je sam kupil za cerkev zvon, ki je bil v nedeljo 20. avg. vprilje velike množice vernikov, ki so svojemu dobrotniku za velikodušen dar iz srca hvaležni in se ga bodo v molitvi spominjali, slovesno blagoslovljen.

V Zalni je umrl g. Anton Kastelic, posestnik bivši župan in odbornik Hranilnice in posojilnice za Višnjo goro in okolico. Pokopan je bil 29. avg. v Višnji gori.

Meseca avgusta imamo prav občutljivo sušo, ker ves mesec nismo dobili izdatnega dežja. Zato so posebno otave prav slabe in bo živina pozimi in v spomladi trpela pomanjkanje. Tudi krompir je slab in droben vsled suše. Pač pa je sadje obilno obrodilo, posebno hruške in češnje, manj pa jabolka. Tudi grozdje kaže prav lepo in bo vesela trgateg, če ne pride še kaj vmes, morda kako deževje pred trgatvijo.

Zopet sem dobil pismo iz Amerike in sicer iz Clevelanda, kako so nekateri hvaležni, da dopisujem v "Am. Slov.", iz katerega izvedo vse dolenske novice.

Ivan Šašelj

UMNI OTROCI

Norveška vlada je sklenila podpreti neko posestvo v Samnangerju z mesečno podporo. Posestvo upravljajo namreč trije otroci v starosti od 10 do 15 let. L. 1928. je umrla mati teh otrok in pred dvema letoma je umrl še oče. Od tega časa skrbijo otroci sami za gospodarstvo in niso nikoli uporabljali druge pomoči.

Do danes je to nenavadno gospodarstvo še vedno točno plačevalo davke, seveda pa je otrokom še posebno težko delati iz lastne moči čudeže. Posestvo je v vzornem redu. Vodstvo ima petnajstletni deček, 13 letna deklica pa kuha in skrbi za živali.

VLAGA NI VSELEJ DOBRODOŠLA

Brez vlage v zraku bi ne mogli živeti, včasih pa nam je tudi škodljiva. V tem primeru ne gre toliko za absolutno količino vlage v zraku, kolikor za stopnjo zračne nasičenosti z vlag.

V vročini nam je n. pr. tem lažje, čim bolj je zrak vlažen. V vlažnem zraku izpuhteva tudi vlaga na površini našega telesa v kosti manjši meri nego normalno. To se kaže v tem, da se prične koža močno potiti. Znoj pač ne more izpuhtevati. S tem si lahko tudi pojasnimo utrujenost in lenivost, ki se nas loti v soparnem vremenu. Neprijetno pa je tudi hladno vlažno vreme, dočim suhi mraz, kakor znano, dobro prenašamo.

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Dogodki

med Slovenci
v Ameriki

Šole moderne umetnosti

Cleveland, O. — Preteklo soboto se je v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. odprla šola moderne umetnosti za vse one, ki se zanimajo za slikarsko umetnost. Pouk bo trajal od 2. do 4. ure popoldne.

Podlegel

Walsenburg, Colo. — Težkim telesnim poškodbam pri delu je dne 3. oktobra podlegel rojak Joe Cuder, v starosti 62 let. Doma je bil pokojni v Trente nad Boveem v dolini Soče in je prišel v Ameriko pred 33 leti. Zapuščala žena in sina.

Nesreča mladeniča

Chisholm, Minn. — Med vožnjo z avtomobilom se je tukaj smrtno ponesrečil 18 letni mladenič Anton R. Mahne. Omenjeni je bil sin poznane slovenskega trgovca Antona Mahnete.

Smrt rojakinje

Jolet, Ill. — Tukaj je umrla rojakinja Terezija Muhič, ki je bila že stara naseljenka. Doma je bila v Gradenju pri Beli cerkvi na Dolenjskem in zapuščala tukaj moža, dva sina in dve hčeri, katerih ena je omožena in živi v Clevelandu, Dhiio.

Poroka

Cleveland, O. — V cerkvi sv. Vida sta se pretekli teden poročila Miss Frances Rodet, iz znane in spoštovane Rodetove družine iz Carl Ave. in Mr. William Milavec, sin znane Milavčeve družine z 71. ceste. — Bilo srečno!

Avtna nesreča

Herkimer, N. Y. — Od avtomobila je bil tukaj ubit 24 letni Math Gorinšek iz Little Falls, N. Y. Njegov svak Anton Petkovšek, ki je vozil truk, se je hotel ogniti nasprotni prihajajočemu avtomobilu. Na nesrečo se je truk prevrnil in pri tem je Math padel pod kolo. Bil je na mestu mrtve. Poleg očeta zapuščala žena, dva brata in dve sestre.

Še en grob

V Lakeside bolnišnici je umrla Jennie Makše, rojena Jekovec v starosti 39 let, ki je živela na East 55th Street. Doma je bila iz fare Cerklje na Gorenjskem. Tukaj je živela 27 let. Zapuščala moža, sina, dve hčeri, enega brata in več drugih sorodnikov. Pokopana je bila iz cerkve sv. Vida zadnji petek. — R.I.P.

Kjer katoliki ne skrbijo za razširjanje svojega katolištva, tam dajejo najlepšo priliko nasprotnikom, da širijo ti svoj protiverski tisk.

TARZAN IN SLONOVI LJUDJE

(85)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ko je Tarzan prišel k sebi, se je znašel poleg močnega stebra. Okoli vrata je začutil hladno železo in opazil je, da je priklenjen. V glavi mu je še vse šumelo od zastrupljenih jedi, katere je poslal kruta Menofra. Jeza ga je obšla, da so ga tako vjeli in ga priklenili med — sužnje.

Toda Tarzan se je kmalu otresel otočnosti in slabih misli, ki so ga bile obšle, ko je spoznal, kam so ga zaprli in uklenili. Pozabil je sam na svoje gorje in mislil samo na to, kje sta Gonfala in Stanley Wood. Kmalu na to so se vrata odprla in eden vojakov je porinil skozi Stanley Wooda.

Konaj je bil Stanley Wood enkrat skozi vrata, je vojak vrata zaprl in ni ga bilo več videti. Wood je naglo pregledal položaj in že je nameril svoje korake proti Tarzanu, ki je stal na drugem koncu priklenjen k stebri kot največji zločinec. To je Wooda pretreslo, toda kmalu je spregovoril:

"Ta vražja Menofra je zopet zaprla Gonfalo v ječo. Prej ali pozneje, o tem sem prepričan, jo bo dala umoriti!" Tarzan je pokazal na železen ovratnik in reče obzalujoče: "Jaz ne morem nič pomagati." — "Zakaj so te priklenili, zakaj niso mene?" vpraša Wood. Tarzan ga je pogledal in odgovoril:

POZORI! Pojdi na številke poleg naših imen. Ako ti je naravnost po roki, obnovi jo in pomagaj listu!

Nedeljski kotiček

J. M. Trunk.

ČETRTA NEDELJA V OKTOBRU

"Začetek slehernega greha je napuh; kdor se njega drži, bo s kletvijo napolnjen in slednjič ga bo podrli (Sirah, 10, 15)."

Po napuhu je prišel greh in z grehom prokletstvo med duhove: satan je hotel postaviti svoj sedež nad zvezde ter biti Bogu enak. Napuh je bil greh prvih naših staršev in neizrek-ljiva beda mu je sledila. "Po-stala bota kakor bogovi," je rekla kača Evi. Ta prevzetna misel se je Evi dopadla, in pri tem se začne vse gorje sveta. V meni in tebi je sila globo-ka korenina do vsakega greha. Napuh je namreč neukro-teno hrepenenje po lastni prednosti. Ali ne izvira iz te- ga vse hudo? Da si zviti, hi- navski, da lažeš, obrekuješ, za- tiráš svojega bližnjega, da de- laš krivice, sovražiš, črtiš, za- vadaš in sam Bog zna kaj še, kar more priti iz tvojega srca, vse to pride in ima svoj kon- cni vir le v napuhu.

Napuh privede vseh koncev človeka, da popolnoma od Boga odpade, postane brez- božen, ateist. To je povsem

naravno. Kako naj prevzet- než, napuhnež pripozna, da je od Boga odvisen in se mu mora pokoriti? Napuhnež se smatra za svojega gospoda, je sam svoj gospod, in ne more Boga, najvišjega gospoda, tr- peti poleg sebe. Kako naj pri- pozna, da bi bil od Boga od- visen, da mora njemu služiti, se mu v vseh rečeh podvreči? Mora odpasti od Boga, odreči mu pokorščino, ker se ima v resnici sam za nekega — bo- ga.

Sedanjí moderni svet zazna- muje toliko odpadov od vere. Govorimo o nižjih in višjih slo- jih. Prej je bilo slišati, da se odpad od vere in Boga vrši bolj v "višjih" slojih. Zdaj je odpad številno še višji v "ni- žjih" slojih. Ta izraz — niži, višji — ni na mestu. Kjer se srce odpre napuhu, sledi od- pad, naj so sloji taki, ali taki. Ako je v nekíh "boljših stano- vih" res več odpadov, je to le znak da je morda tam le več napuha. Odpad pride, kjer pride do napuha, in tu sloj ali stan ne igra vloga. Vse dela le napuh.

IZ GORIŠKE, PRIMORJA IN ISTRE

Lepa gesta mladega zobo- tehnika

Trst, 9. sept. 1939. — Pred nekaj dnevi se je vozil s svo- jim malim avtomobilom iz Skofelj proti Divači mladi zo- botehnik Duje Albin. Na sredi poti mu je prišel nasproti neki kmet iz Potoka pri Lokvi z vozom, ki sta ga vlekla vol in krava, ki ni bila vajena vož- nje. Tako je pri srečanju z avtom krava nenadoma odsko- čila in zletela naravnost pod kolo, ki jo je podrli ter poško- čeval tako, da je na mestu tudi poginila. Ubogi kmet, ko je opazil nesrečo, je prišel karnati čes, da ga po smrti hčere še ni zadela taka nesre- ča, ki mu je vzela edino kra- vico, poleg tega pa bi moral po cestnih predpisih plačati popravo avta, ki je bil tudi poškodovan in kazen. Živince je sicer prodal mesarju, a z veliko zgubo. Ko je mladi zo- botehnik videl nesrečo uboge- ga kmeta, se je takoj odpove- dal vsaki odškodnini in prega- njanju in je kmetu še obljubil, da mu bo priložil par sto lir, da si po lahko opomogel in kupil drugo kravico. Ta gesta je kmeta pomirila, dočim je že itak priljubljenemu zobo- tehniku, priljubljenost še bolj dvignila.

Nesreča na godiškem mostu pred sodiščem

V maju t. l. se je zgodila na mostu pri Podgori težka ne- sreča, ki je zahtevala kar štiri smrtno žrtev. Kamion ki je bil naložen do vrha s deskami in ki sta vodila 26 letni šofer Ivan Jereb in 44 letni Ivan Brus, oba iz Idrije, se je za- letel v ograjo ter vrget tri vo- lake, ki so baš tisti moment mali ob ograji, v strugo Soče, kjer so se ubili in pritisnili ob ograjo nekega mehanika iz Standerža, da je kmalu nato umrl. Po procesu, ki je trajal precej dolgo, da je bil šofer Jereb kaznovan na dva leti je- tice, ki je dobil hude opekli- ne po hrbtu in prsih ter se je moral zateči v bolnišnico. Kli- cana na odgovor pred sodnika, se je Joli zagovarjala s samo- obrambo. Sodnik je sicer upo- števal njen nevarni položaj, vendar jo je zaradi premočne vrela prhe obsodil pogojno na tri mesece zapora.

Težka kazen za tatvino
Pred goriškim sodiščem sta bila kaznovana Gostiša Anton, star 26 let in Franc Habe, star 27 let, oba iz Črnega vrha, pr- vi na 2 leti in 3400 lir denar- ne kazni, drugi na 4 mesece

Dekliške Marijine družbe na Sv. gori

Dne 12. in 13. sept. je bilo romanje dekliških Marijinih družb iz vse Julijske krajine na Sv. goro. Romanje je bilo zamišljeno v proslavo sveto- gorske štiristoletnice in zdru- ženo s skupnim voditeljskim sestankom. Kljub skrajno sla- bemu vremenu je bila udelež- ba naravnost čudežno lepa, okrog 1500 družbenic od tol- minskih Gor od Trsta in Po- stojnsčine se je zbralo pri Ma- teri na Sv. gori in napolnilo njeno svetišče.

KRATKE NOVICE

Vojsko nad Idrijo. Posestni- ku Likarju, po domače Planin- cu, je pogorelo gospodarsko poslopje s senikom vred. Ško- da je obšutljiva, ker je imel nesrečni gospodar že vso krmo pod streho. S krmo je pogore- lo tudi skoraj vse kmetijsko orodje in vozovi. K sreči so rešili živino.

Črniče. (Nevarna bolezen.) Na področju našega županstva se je močno začela širiti krva- va križa. Več oseb je obolelo, nekatere so tudi umrle. Pre- cej bolnikov smo odpeljali tu- di v goriško bolnišnico, kjer je eden že umrl. Čujemo, da se je pojavilo več primerov te nevarne bolezni tudi v Gorici.

Gore nad Idrijo. Bridko ža- lost je zajela znano katoliško družino. Njen 28 letni sin An- ton Leskovec je po daljšem bo- lehanju legel v prerani grob. Udeležil se je vojne v Abesini- ji, domov se je vrnil bolan in sedaj se je poslovlil za vedno. V četrtek, 14. sept. so ga ob splošni žalosti slovesno.

† Senator Jurij Bombi (Bombig.) V petek, 15. sept. popoldne je umrl v Gorici v visoki starosti 87 let senator Jurij Bombig. Pokojni je igral v goriškem javnem življenju v predvojni in povojni dobi vodilno vlogo.

VESTI S SLOVENSKE KOROŠKE V znamenju vojne

V zadnjem času je bila iz- dana cela vrsta odredb, ki ure- jajo javno življenje v skladu s potrebami vojnega časa. Ta- ko je med drugim določeno, da se dohodninski davek pov- šča za 50% pri vseh nameščen- cih, ki imajo mesečno večje dohodke kot 240 mark. Tobač- ni izdelki in pivo se je podra- žilo za 20%. Podražile so se tudi žgane pijače. Dežele in občine bodo morale oddajati državni poseben vojni prispe- vek. Plače in zaslužek se ne smejo poviševati. Doklade za nadure, nedeljsko ali nočno delo v bodoče odpadejo. Pred- piši glede dopustov so razve- ljavljeni. Tudi vsako samo- voljno zviševanje cen je stro- go prepovedano. Enako stro- go je prepovedano spravljaje ali zadrževanje surovin ali življenjskih potrebščin.

Glede nakaznic za živila se odredbe vsak čas menjajo. Do- sledje je bilo določeno, da do- vsaka oseba 700 gramov me- sa na teden, pa se je odmera zmanjšala na pol kg tedensko na osebo. Tudi moka se bo mogla odslej dobivati samo še na nakaznice. Zaenkrat je do- ločeno na osebo četrk kg mo- ke tedensko. Za ljudi, so va- jeni močnatih jedih, kakor je to pogosto primer na Koro- škem, bo ta odmerjena količi- na brez dvoma precej skopa.

Z vrel vodo se je branila
Tržačanka Joli Carilin je se- dela nekega večera po deseti uri v svoji kuhinji in se živah- no razgovarjala z nekim prija- teljem. Na štedilniku je vese- lo vrel velik lonec vode. Ne- nadoma se odpro vrata in vs- to ni še en prijatelj — Matej, ki po par glasnih besedah pripe- lje Jolici krepko zausnico. Ta se hitro obrne proti štedilniku, pograbí kipeči lonec in trešči vrel vodo v razjarjenega Ma- tija, ki je dobil hude opekli- ne po hrbtu in prsih ter se je moral zateči v bolnišnico. Kli- cana na odgovor pred sodnika, se je Joli zagovarjala s samo- obrambo. Sodnik je sicer upo- števal njen nevarni položaj, vendar jo je zaradi premočne vrela prhe obsodil pogojno na tri mesece zapora.

Pouk na srednjih šolah Vzhodne marke se je pričel v ponedeljek, 18. septembra. Vpisovanje na visokih šolah se je tudi začelo 11. septembra. Hkrati so se začela na univer- zah že predavanja. Vlada je izdala zakon o stanovanjski zaščiti. Po tej od- redbi so vsa stanovanja in vsi poslovni prostori pod stano- vanjsko zaščito in se ne smejo samovoljno odpovedati, pa tu- di stanarina se ne sme zvišati.

NAZIJI IN KOMUNISTI SE ZVEZALI

Prizor iz časa, ko se je v Moskvi podpisal nenapadalni pakt med nazijsko Nemčijo in sovjetsko Rusijo. V ospredju na sliki so: Ruski predsednik vlade, Molotov (sedel); nemški zun. minister, von Ribben- trop, in diktator Stalin.

V Celovcu so 1. septembrom izvedli posebno štetje za veli- ki Celovec s priključenimi ob- činami.

Vse plesne prireditve so do nadaljnjega prepovedane.

Na ledeniškem kolodvoru se je težko poškodoval 38 letni delavec Luka Mošič iz Svaten pri St. Jakobu. Pri nakladanju tovora mu je padel težak za- boj na hrbet in mu skrilil hrb- tenico. Prepeljali so ga v be- ljaško bolnišnico.

Pri gradu Harbach v Celov- cu so našli neznanega delavca s hudo rano na glavi. Poizve- dovanja so kasneje dognala, da je ranjeni delavec jugoslo- vanski državlján in se piše Franc Herold. Ker je ležal v globoki nezvesti, ni mogel izpovedati, ali gre za nesrečo ali zločin.

TO IN ONO IZ DOMOVINE

Trpljenje stare ženske

Mariborsko državno tožil- stvo je dobilo nedavno prijavo o strahotnem trpljenju 62 let- ne Terezije Repolusk, ki je ne- kaj časa živela kot občinska reva pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, a ko je občina izve- dela, da je njen sin kupil po- sestvo na Ščavnici, mu je po- slala mater, da jo vzdržuje. Ženica je zaradi dolgotrajne bolezni v nogah popolnoma ohromela in se ne more ganiti. Sin ji je pripravil ležišče v od- prti kolarnici poleg hleva. Polo- žil jo je kar na star voz na otep ovsene slame, brez rjuhe ali zglavja, za odejo ji je dal pa star preluknján koc. Edi- na njena družba je bil doma- či pes čuvaj, ki je bil prikle- njen v kolarnici. Postrežbe ni imela nobene in se sploh nihče ni za njo zmenil. Končno je prišla stvar na ušesa oblastim, ki so nehvaležnega in trdo- srčnega sina trdo prijela, ker tako kruto ravna z materjo.

Trčenje voza in avta

Iz Ljubljane se je nekega popoldneva peljala domov na Brezovico 64 letna posestnica Alojzija Remškar. Na Tržaški cesti v bližini mitnice se je pa- zaletel v njen voz od zadaj ne- ki avtomobil. Pri trčenju je posestnica padla z voza in se tako poškodovala, da so jo morali odpeljati v bolnico z reševalnim vozom.

Sumljiva poškodba

V občinsko bolnico v Kr- škem je bil sprejet neki Mar- tin, poročen delavec in oče enega otroka. Imel je sveže odsekana prsta kazalec in sredinec desne roke. Ker je Martin tiste dni tudi dobil po- ziv k vojakom, je osumljen, da si je sam prizadel poškod- bo v namenu, da se odtegne vojaški službi. Martin trdi, da se je to zgodilo po nesrečnem naključju pri nasajanju moti- ke.

Jubilej

Zlati jubilej poroke je pred kratkim slavil v Mariboru od- vetnik Dr. Louis Reiman. Gim- nazijo je študiral v Kranju, promoviral je pa v Gradcu in je kot odvetniški koncipient nastopal v Slovenski Bistrici, pozneje se naselil v Mariboru.

PRIPOROČA PREKLIC ZA "EMBARGO"

Znani Al Smith, ko je pred nekaj dnevi govoril na radio in apeliral na kongres, naj prekliče sedanjo prepoved izvoza orožja.

OD TATER DO BALTA

Viktor Smolej

Pod zgorajšnjim naslovom je prinesla "Mladika", ki izhaja v Celju zanimiv potopis, ki v ro- nazorno pokaže tragično zgodo- vino poljskega naroda, ki je te dni doživel zopet novo razkosa- nje. Tragika tega slovanskega naroda je v tem, da njegovi vo- ditelji niso znali biti nikdar slo- žni. Zato se z njim godi, kakor se godi. Spis se glasi:

NIEPOKALANOW — VAS BREZMADEŽNE

Vsakdanji vlak naju z brn- skim študentom odpelje dva in štirideset kilometrov na zahod od Varšave. V vlaku je polno kmečkih ljudi s praznimi koša- rami, a na klopi nama nasproti leži raztegnjen po vsej klopi siv Jud. Med nami so njegove veli- ke kangle za mleko in nihče ne more zaradi tega zadelanega iz- hoda izstopiti. Iz kaftana in srajce izhaja vonj, da moramo odpreti okno. Jud brezbržno sloni na komolcih in iz zamaza- ne knjige bere hebrejsko sveto pismo.

Ko izstopiva, se znajdeva sre- di ravnine, v vročini, ki že in suši. Od izsušene zemlje se dviga prah že za človekovim kota- kom, kaj šele za kmečko vprego ali celo za tovrstnim avtomobi- lom! Pridruživa se mlademu mi- noritu v črni kurti z aktivko pod pazduho.

"Rada bi videla Niepokala- now", mu praviva. "Naznanje- na sva že, da prideva."

Prijazno pozdravi, ko naju spozna kot slovanska tujca. Z roko pokaže čez tire na gručo hišic sredi polja: "Tam je naša naselbina. Nekaj spet gradimo, večina stavb pa je starih. Pa ka- ko ste našli sem?"

Mladi samostanski pismonoša — mogoče ima kakih dvajset let — je ves vesel, da tuji poznajo njihovo tiskaršniško naselje, po- svečeno Brezmadežni, po poljs- ko Niepokalani, po kateri ima naselje ime Niepokalanow.

Med minoriti v Rimu je leta 1917 nastala bratovščina "Voj- ska ali milicija Brezmadežne" z namenom, delovati pod Marijino zastavo v prvi vrsti proti pro- stozidarstvu. Ta bratovščina se je razširila tudi na Poljskem med duhovskimi in posvetnimi ljudmi. Število članov je tako naraslo, da je bilo treba misli- ti na časopis, ki naj člane združu- je. Leta 1922 so začeli minoriti brez sredstev izdajati mesečnik, za kar so pobirali groše od vrat do vrat. Uspeli so. Najprej je izhajalo pet tisoč iztisov "Viteza Brezmadežne". Naslednje leto so se morali zaradi pomečane re- dovne družine in pomočnega dela z mesečnikom seliti v večje prostore, kot so jih imeli v pr- vem svojem stanu, v Krakovu. Odsli so v Grodno, kjer so ostali pet let in kjer je "Vitez" dosegel naklado 40.000.

Toda zopet je začelo primanj- kovati prostorov. Tedaj se je rodil Niepokala- now. Od leta 1927 dalje je vse delo za izdajanje časopisov te družbe osredotočeno v tej vasi. Na darovanem svetu so postavi- li lesene barake, v njih umestili stroje in ljudi in delo se je raz-

mahnilo v nesluteno širino.

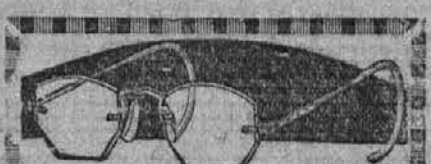
Pred vhom v naselje, v ka- terem vlada redovniška klavzu- ra, sedeva s tovarišem na vega- ste klopi v vegasti leseni baraki — poklicali bodo patra, da naju bo vodil

Saj to nič ni! si pravim in se ne morem otresti neprijetnega vtisa. Niti enega kamna nikjer, niti kosa opeke. Na steni gori pred Brezmadežno lučka. Stene so ohranile prvotno barvo lesa, samo umazale so se. Strop je ni- zek, vse je samo surovo obdela- no, obsekano, neostrugano. Kot da je vse postavljeno samo slu- čajno in mimogrede in se bo ta- koj nad glavo podrlo. Kolibe!

Ko naju vodi mlad pater v čr- ni kurti in z drobno obrobljenimi naočniki, vstajajo nove barake pred nama, se odpirajo širni, nizki prostori, se pojavljajo no- vi stroji, ljudje, delavnice in gradnja. Glej, si mislim, navse- zadnje le stoji vse že deset let, mora vendar le biti nekaj sile v teh začasnih kolibah in barakah, če ne, bi veter že vse podrli.

Pater naju vodi naprej v obednico in nama postreže s pet- kovo jedjo na aluminijevih krož- niki. Pripoveduje nama o delu. Brez povzdigovanja, vedno kot nekako v zadregi, z zatika- jočo se besedo: kako je naklada mesečnika "Vitez Brezmadežne" leta 1929 narasla na 150.000, a ima zdaj naklade že čez pol mi- lijona, od katerega zastoj raz- delijo tri četrtine, kako so v mi- sijonski vni odšli sobratje le- ta 1930 na Japonsko ter tam ustanovili enako naselbino s tis- karno in založbo enakega mese- čnika v japonsčini, kako so leta 1931 dobili velikanski rotacijski stroj, ki daje do 60.000 iztisov na osmih straneh v eni uri, pri- pravljenih za razpošiljanje; ka- ko imajo sedaj že tri, poleg še- stih stavnih strojev in ročnih stavnic, kako neprestano raste število bratov in patrov, tako da dosega zdaj število 700; kako je leta 1933 nastal mlajšim name- njeni mesčnik "Vitez Brezma- dežne" in takoj dosegel 60.000 naklade, a se sedaj tiska v 120- 000 izvodih; kako so lani začeli izdajati tretji mesečnik, in to za najmlajše, pod naslovom "Mali vitezi Brezmadežne", ki je do- segel že 20.000 izvodov naklade; kako so začeli 1933 izdajati po- leg verskih časopisov še politični dnevnik v obsegu in slogu slo- venskega "Domoljuba" za ceno pet grošev, kar je v naši valuti pol dinarja, pa ga zato razpro- dajo ob delavnikih 120.000 izvo- dno, ob nedeljah do 300.000 itd. itd.

(Dalje prih.)

Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST

1631 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9
zjutraj do 8:30 zvečer.

300 SVETIH MAŠ LETNO

v življenju in po smrti, so deležni člani "Mašne zvezde za Afriko". Člana- rina enkrat za vedno 25c za vsako osebo, živo ali umrlo. — Naslov:

DRUŽBA SV. PETRA KLAVERJA

za afriške misijone,

3624 W. Pine Boulevard, Dept. L. St. Louis, Mo.

Društvo sv. Jožefa

ŠT. 169, K. S. K. J., CLEVELAND, (Collinwood) OHIO

Društvo zbora vsak tretji četrtek v mesecu v Slovenskem domu na Holmes Ave. ob 7:30. Ako se niste član tega največ- jega društva v Ameriki, se vas opozarja, da se takoj vpišite dokler niste še prestari.

V društvu se sprejemajo moški in ženske v starosti od 16. do 60. leta. V mladinski oddelcih pa takoj po rojstvu in do 16. leta. Poleg izredno velikih podpor za immanjše prispevke, goji društvo tudi razne vrste športa za mladino.

Frank Matoh, predsednik. Frances Dollnar, blagajničarka, John Pezdirtz, tajnik, 778 E. 156th St., Tel. Gl. 7120 John Trček, boln. tajnik, 15508 Holmes Ave., Tel. Lib. 9876 Zdravniki: Dr. Skur, dr. Perme in dr. Stosny.

Tatenbah

ZGODOVINSKA POVEST

Spisal Dr. O. Haunig

"Ha, grof Tatenbah, sedaj te imam. Ti, ki si tako umetno igral dvojno vlogo: najzvestejšega služabnika našega presvetlega vladarja in obenem zaveznika ogrskih zarotnikov, sedaj si se izdal — sedaj nam ne uideš več."

Strogi sodnik je sedel ter napisal za mestnega pisarja v Mariboru daljše pismo, ki ga je vzel prvi sel s seboj.

Čez nekaj dni je javil grajski čuvaj Jurij Vamprecht grofu Filipu Brennerju kot poveljniku zaporov na Schlossbergu, da so privedli iz Maribora nekdanjega sluga grofa Tatenbaha Boltažarja Ribla. Dal ga je vkovati v železje, da se ga ne bi lotilo poželjenje po poskusu pobjega.

Okoli grofa Tatenbaha pa se je vedno bolj zoževala mreža, iz katere ni bilo več rešitve.

XX.

TATENBAHOV BRANILEC.

A vojni jim minister je
Takole odgovoril:
K. Havliček.

Bilo je nekega večera začetkom marca leta 1670, ko so stopali po stopnicah velike hiše na Minoritskem trgu na Dunaju štirje plemeniti gospodje v črnih zametastih plaščih, z jeklenimi meči ob strani, v prvo nadstropje. Krenili so proti mali dvorani, kamor jih je gospodar hiše kot svoje zaupne prijatelje večkrat povabil k tajnim razgovorom.

Ta hišni gospodar je bil cesarski državni minister in tajni svetnik Vaclav Evsej, knez Lobkovic in gospodje, ki so bili povabljeni na razgovor, so bili njegovi najbolj zaupni svetniki: grofje Montecucculi, Schwarzenberg, Lamberg, Nostic in kancler Hoher.

V dvorani so sedeli kot tajniki gospodje Abele pl. Lilienberg in Dorš.

Gospodje so sedli okoli okrogle mize, pokrite z zelenim prtom, na katerem je bilo pisalno orodje. Na mramornati mizici v kotu pa so bila postavljena različna okrepčila.

Nekaj trenutkov pozneje vstopi državni minister sam ter sede po kratkem pozdravu na zgornji konec mize.

"Gospodje," povzame takoj besedo, "mi tvorimo danes vojni svet. V vojnem stanju smo, ni treba podrobnega razmotrivanja položaja. Tajna komisija, ki je bila zadnjič pod vodstvom kanclerja Hoherja v Gradcu, opisuje stanje kot zelo resno. Če se tudi ne sme verjeti vsaki govorici, vendar so podani glede grofov Zrinjskega, Nadasdyja in Frankopana vsi znaki izdajstva. Ne smemo zamuditi niti ure, drugače imamo opravke z Zgornjo Ogrsko."

"To menim tudi jaz," poseže vmes Montecucculi, izkušen vojskovodja, "nič več odlašati, nič več se pogajati. Vojna zoper upornike: to mora sedaj biti geslo."

"Vendar," pripomni Hoher, "sem mnenja, da se ne sme postopati prenašlo, ampak se mora še nekaj časa čakati, da se ti strupeni elementi sami med seboj uničijo. Znano nam je, da v taboru ogrskih nezadovoljnih ne edinosti, marveč sta Zrinjski in Nadasdy drug na drugega ljubosumna ter si v marsičem nasprotujeta."

"Da," pravi grof Nostic, "med seboj se pričakajo ter si nasprotujejo, zoper cesarja pa so vsi edini."

"Vi gospodje, delate s peresom," reče Montecucculi kanclerju Hoherju, "vi ste previdni in zato počasni v izvrševanju svojih načrtov. Mi pa, ki nosimo meč, rajši presekaemo voz, če se ne da hitro razvoljati. Zarotnikom se je dalo dosti časa, da se spametujejo, zdaj je treba proti njim odločno in hitro delati."

"To mislim tudi jaz," poseže vmes grof Schwarzenberg, "nič več prizanesljivosti, nobene milosti za ogrske zločince."

"Ne, gospodje," povzame minister besedo, "dva pota sta, pot milosti, in strogo, prvi je nedvomno najboljši in treba se ga je držati, dokler je sploh mogoče. Nedavno je bil pri meni škof iz Zagreba ter se je potoval na Zrinjskega, češ, da je le zaradi tega tako vznemirljiv, ker ni bil nikdar odlikovan. Naj bi se škofu dalo zagotovilo, da bo grof Zrinjski pomiloščen, ako se takoj uda."

"Se strinjam," vzklikne kancler Hoher, "toda mislim, da v tem zagotovu ni sme biti govora o milosti. To bi namreč po mojem mnenju nasprotovalo dostojanstvu vladarja, ki se vendar ne bo pogajal z izdajalci."

"Gospod kancler mi govori iz srca," zakliče Montecucculi, "mislim, da Zrinjskemu ni zaupati. Ali ni obljubil lani zvestobo ter je izdal Nadasdyja in vendar ni ostal mož beseda."

"Ne morem glasovati za pot milosti," pripomni Lamberger, "če se spomnim, s kakšno predrznostjo je izrekel grof pri odhodu v predsobi Njegovega Veličanstva besede: 'Mene se še bodo bali. S temi besedami se je zapisal smrti.'"

"Znano je," reče grof Nostic, "da zahteva Zrinjski Hrvatsko zase in Sedmograško za svojega zeta ter da se pri tem zanaša na pomoč Turka. Baron Locatelli nabira na tistem zanj dragonce in deželni glavar Goriške, Karol grof Thurn je tudi že v tej zvezi. Krivda Zrinjskega je torej večja kakor Nadasdyja, ker Nadasdy se ni pogajal s Turki. Zato mislim, da se mora postaviti svarilen vzgled."

"Seve," pripomni kancler, "če se Zrinjski ne podvrže, kar ni verjetno, se mora proti njemu postopati nad vse strogo."

"Zato, gospodje," reče knez Lobkovic, "posvetujmo se, kaj je storiti. Prej mi pa povejte, gospod kancler, kako je na Štajerskem. Ali imate zanesljiva poročila o načrtih upornikov, ki hočejo tudi tukaj uprizoriti upor? Kaj je z grofom Erazmom Tatenbahom, kateremu je naročilo Njegovo Veličanstvo, da posebno pazi na početje zarotnikov, v resnici pa tudi sam nima poštenih namenov."

Takoj se dvigne gospod Abele pl. Lilienberg ter reče s povdarkom:

"Tako ga obrekujejo sovražniki. Grof Erazem Tatenbah pa je najbolj poštena duša, on ljubi življenje in veselje in zdaleka ne misli na kakšno zarotniško podvzetje zoper vladarja."

"Vendar se je," poseže vmes knez, "nam poročalo, da je grof mnogokrat v družbi upornikov, zlasti ga je večkrat videti v gardu Čakovcu."

(Dalje prih.)

PAPIR IZ KROMPIRJEVICE

Nemški časopisi poročajo o novem tehničnem poskusu, ki je pred nekaj dnevi pokazal prvi uspeh večjega obsega: Časopis "Thüringer Gauzeitung" je v nedeljo zvečer v vsej svoji nakladi izšel na papirju, izdelanem iz krompirjevice — kakor ljudstvo pravi krompirjevim stebлом. Po teh vestih je pobudo za tovrstne poskuse dal Hitler sam, ki je febr. 1938 okoližnemu poveljniku Sauckelu izrazil domnevo, da je najbrž mogoče iz krompirjevice in njenih vlaken izdelovati papir, ker vsebuje veliko istih sestavin kot les. Okrožni poveljnik je nato res naročil laboratoriju neke tovarne za celulozo, naj stvar preišče in poskusi. Po daljšem delu in poskusih so kemiki res našli pot, kako se iz krompirjevice izdeluje staničnina, iz

nje pa razni blagovi in papir. Poskus zgoraj imenovanega časopisa, ki je menda izšel v 100.000 izvodih, kaže, da je ta papir iz krompirjevice prav tako poraben kot dosedanji papir iz lesa. Nemška poročila so navdušena nad tem uspehom nemške kemije, ki bo drzavo spet v neki meri osvobodila od uvoza. — Ako se bodo poskusi tudi drugod tako obnesli, bo kmalu ves krompir pridobil na vrednost; doslej so kmetovalci krompirjevice sežigali na njivah, ali porabljali za steljo.

Listen to and Advertise over PALANDECH'S YUGOSLAV RADIO

Folk Songs and Music
Tamburitza Orchestra

Station WWAE, Every Sunday 1 to 2
500 S. Clark St., Chicago — Har. 3006

M. KLARICH & SON

STAVBENIK IN
KONTRAKTOR
3121 So. Parnell Avenue,
CHICAGO, ILL.
Telefon Calumet 6509

GRADIMO

nove hiše, velike in male, prenavljamo hiše in razna poslopja. Gradimo garaže, popravljamo porče. — Sprejemamo mala in velika dela. — Delamo načrte za nove hiše, kakor tudi načrte za prenove in poprave.

Prva, najstarejša, največja in najbogatejša slovenska katoliška podporna organizacija v Združenih Državah Ameriških, je:

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Ustanovljena 2. aprila 1894, inkorporirana 12. januarja 1898 v državi Illinois, s sedežem v mestu Joliet, Illinois.

POSUJE ŽE 46. LETO.

Glavni urad v lastnem domu: 508 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

SKUPNO PREMOŽENJE ZNAŠA NAD \$4.450.000.00.

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 119.80%.

K. S. K. Jednota ima nad 35.000 članov in članice v odraslem in mladinskem oddelku.

SKUPNO ŠTEVILO KRAJEVNIH DRUŠTEV 185.

Skupnih podpor je K. S. K. Jednota izplačala tekem svojega 46-letnega obstanka \$6.960.000.00.

GESLO K.S.K. JEDNOTE JE: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD"

Če se hočeš zavarovati pri dobri, poštini in solventni podporni organizaciji, zavaruj se pri Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. Jednota sprejema v svojo sredo člane in članice od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in od 16. leta. Zavaruješ se lahko od \$250.00 do \$5000.00 posmrtnine.

V Mladinskem oddelku K.S.K.J. se otroci lahko zavarujejo v razredu "A" ali "B". Mesečni prispevek v mladinski oddelki je zelo nizek, samo 15c za razred "A" in 30c za razred "B" in ostane stalen, dasi zavarovalnina z vsakim dnem narašča. V slučaju smrti otroka zavarovalnina v razredu "A" se plača do \$450.00 in zavarovanega v razredu "B" se plača do \$1000.00 posmrtnine.

BOLNIŠKA PODPORA:

Zavaruješ se lahko za \$2.00; \$1.00 in 50c na dan ali \$5.00 na teden. Asesment primerno nizko.

K. S. K. Jednota nudi članstvu pet najmodernejših vrst zavarovanja.

Člani in članice nad 60 let stari lahko prejmejo pripadajočo jim rezervo izplačano v gotovini.

Nad 70 let stari člani in članice so prosti vseh nadaljnjih asesmentov. Jednota ima svoj lasten list "Glasilo K. S. K. Jednote", ki izhaja enkrat na teden v slovenskem in angleškem jeziku in katerega dobiva vsak član in članica.

Vsak Slovenec in Slovenka bi moral (a) biti zavarovan (a) pri K. S. K. Jednoti, kot pravi materi vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te mogočne in bogate podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

V vsaki slovenski naselbini v Združenih državah bi moralo biti društvo, spadajoča h K. S. K. Jednoti. Kjerkoli se nimate društva, spadajočega k tej katoliški podporni organizaciji, ustanovite ga; treba je le osem osestarih od 16. do 60. leta. — Za nadaljnja pojasnila in navodila pišite na glavnega tajnika: JOSIP ZALAR, 508 N. Chicago Street, Joliet, Illinois.

'ZIVI IZVIRI'

je krasna knjiga, ki govori o trdnem rodu Brjanov. Zanimiva povest, ki more vsakega zanimati. Spisal jo je znani slovenski pisatelj IVAN MATIČIČ, ki je spisal knjigo "Na krvavih poljanah".

Knjiga vsebuje 411 strani, tiskana na finem knjižnem papirju, platnice klasično moderno opremljene, vezana v platno.

KNJIGA STANE S POŠTNO

\$2.00

Naroča se od:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Rd. -:- Chicago, Illinois

Pisano polje

J. M. Trunk

Slovakija, "po božji in Hitlerjevi milosti," je dobila pohvalen brzjav za pomoč pri umoru Poljakov. Menda dobi jo za "krizmuz" tudi par vasi s kakimi 40 tisoč prebivalci od Poljske, saj ostane za Adolfa in kavkaškega Joesa še nad 30 milijonov. Kakšno veselje mora vladati tam v Bratislavi! Gotovo so klicali "Heil Hitler," morda tudi "eljen," saj včeraj še slovaško niso znali govoriti. Sicer je bilo nekaj slišati, da so bili le "prisiljeni pomagati," uverjen pa sem, da bi bilo bolj klaverno z nemškim "Blitzkriegom," ko bi se bili mogli Poljaki nasloniti na Tatre ob slovaški meji. Prisiljeni ali neprisiljeni, tudi to je poglavje iz tisočletne slovenske zgodovine, da Slovan najraje napada Slovana. Poljaki Čehe, Slovaki Poljake, in pri Rusih se ni čuditi, dasi moramo tu še malo počakati. Ne prenašati se s sodbo. Slovaki so se prej trkali na svojja katoliška prsa in se drli na Čehe, da ti mižurkajo komunistični Rusiji. Well, zdaj so po Adolfu z ruskimi komunisti prav v prijateljski zvezi, pa ni ničesar videti, da bi se drli nad komuniste. Pravi — kašpriteater.

Niemöeller je bil poveljnik nemške podmornice v zadnji vojski. Pozneje je postal protestantovski minister, ker ga je življenje v podmornici pretreslo. Ko je Hitler nastopil tudi zoper protestante, se je Niemöeller postavil na zadnje noge in moral iti kašo pihat v koncentracijski tabor, kjer je še zdaj. Te dni se je ponudil, da gre zopet na podmornico. Baj je niso sprejeli. Chamberlain je povedal, da mora pasti le hitlerizem, zoper nemški narod ne gre. Ali je hotel Niemöeller pomagati vzdrževati hitlerizem? Čemu se mu je prejel upri? Gotovo pa možakar ni mogel imeti nobenih pomislov, da je Hitler zaslužil prej Čehe in zdaj še Poljake in ne bo miroval, ako mu uspe, da zaslužni še druge. Izgleda, da so Nemci izgubili vsak čut do narodne pravičnosti. Tu je rana, ki skeli na telesu človeštva, vse kako na telesu prav vsega sedanjega nemstva, in pri tem nemški katoličani niso izvezti. Kakšno civilizacijo imamo?

Marsikaj je tudi pri sedanjih dogodkih zanimivo. Hitler in Stalin so zvezta. Ves svet je ostrmel. Zdaj je to fakt. Dasi je prišel pakt kar čez noč, je še nekaj zelo značilno, ako je resnično. Vsaj dan poprej so v Moskvi nekaj šuštili. Diplomati morajo imeti ušesa odprta, ne smejo ležati na ušesih. Kitajski poslanik v Moskvi je nekaj dobil na ušesa, da se nekaj plete o nekem paktu. Yang Čieh je dan pred podpisom pakta šel naravnost k Molotovu, komisarju zunanjih zadev, ki je pakt tudi podpisal, in ga vprašal, kaj je s tem šuštenjem o paktu in razkrošanju Poljske. Molotov se je delal, kakor bi ga zadela strela. Žile na čelu so

se mu napele, oči so mu izstopile, prav strupeno je rekel: "To je republika socialističnih svetov, domovina delavcev in zatiranih, prednja straža v borbi zoper fašizem. Kako more kak poslanik sploh kaj dati na tako gorostasno obrekovanje Sovjetov, podvomim, da je tak poslanik prav oseba za poslaniško mesto." Hud poper. Yang Čieh je zapustil Molotova in ga pustil pri vsi jezi. Drugo jutro pa vidi poslanik v "Pravdi," da je pakt sklenjen.

Ali se je Molotov poslanik lagal? Diplomati imajo sicer hudo kosmato vest, ampak kaj takega bi bilo celo pri kakem Molotovu naravnost gorostasno. Bolj verjetno je, da Stalin sploh ni Molotovu pustil vedeti, kakšen pakt namerava skleniti, z drugimi besedami bi se to glasilo, da "jeklo" (Stalin) ni povedalo kladivu (Molotov), kaj namerava storiti. Ako je to gola resnica, bi bil Molotov le — lesen mož. Stalinovci bodo morda poskočili. Vest je tu, ne morem pomagati.

Pa je še nekaj. Molotovova žena Pavla je komisarka za ribarstvo, menda je hudo — šika prava krasotica, in baje vleče Stalin oči za njo. Vest vidim, pravim zopet. Ako je tako in bi bilo tako, pravim in rečem, potem izgleda, da bi bil oči Molotov tudi hudo slamo mož. No ja — tudi v Moskvi so le — ljudje.

Neumen Hitler ni. Ali se mole neumen ni? Pakti v Moskvi so le papir, sam Stalin je rekel, da ne da nič na podpis. Ali je Stalin s svojim marširanjem Hitlera "namazal", kakor trdijo stalinovci in komunistični sopotniki, je vprašanje in more pokazati le potek nadaljnjih razvojkov. Vsekakor je tudi Stalin dobil precejšen kos. Hitler še večji, ker važnejši kos. Kako in ali sta oba zadovoljna, le sama vest. Vsak ima svoj kos Naravno toraj, da jima je zdaj toliko ležeče na miru, ko vsaj pri Poljski sploh ne moreta dobiti več. To bi pričalo, da nista neumna prav oba. Drugo pa je pri ponujenem miru, kar čisto hudo na grdo perfidnost. Napad na Poljsko je bil vse kako od strani Hitlerja naveden rop, roparsko nasilje. Sovjetih je treba še počakati, če je bil tudi le rop. Ropar je prišel do svojega plena, in tega ne bo izpustil. Zdaj hoče mir. Neumen ni Hitler, ampak celo sedanja diplomacija stoji pred perfidnostjo, kakršne svet še ni videl. Ropar roba in oropa, zdaj hoče mir.

MOLITVENIKI

Vsem, ki so nas zadnje mesece popraševali po molitveniku "DUŠNA PASA", ki ga je spisal škof Friderik Baraga in so ga izdali preurejenega v starem kraju javljamo, da smo jih dobili v prodajo in zalogo.

Molitvenik "DUŠNA PASA" stane.....\$1.50.

V prodajo smo dobili tudi molitvenik "SVETE MAŠE", ki ga je sestavil in priredil g. Vital Vodusek. Tudi ta molitvenik stane.....\$1.50.

Tretji molitvenik, ki smo ga prejeli v prodajo je "SLAVA GOSPODU", ki stane tudi \$1.50.

Naročilom je pridjati potrebnih znesek in poslati na:

KNJIGARNA

AMER. SLOVENE

1849 West Cermak Road,

CHICAGO, ILL.

Naročila za stenske koledarje

Amerikanskega Slovenca za l. 1940

SPREJEMAMO DO 1. NOVEMBRA 1939.

Na tisoče ameriških Slovencev naroči vsako leto STENSKI KOLEDAR "Amerikanskega Slovenca" svojim domačin, ali prijateljem in znancom v stari kraj. Naročite ga tudi VI.

KOLEDAR STANE S POŠTNO S A M O 20 CENTOV,

kar lahko pošljete v Money order, znankah ali gotovini. Zraven pošljite pravilni naslov in ko bo koledar izšel, ga bomo odpravili na dani naslov.

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,

Chicago, Illinois